

Socialnämnden
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2024-05-14

Diarienummer:
SCN-2024-00381

Handläggare:
Magnus Tibbing

Uppföljning av verksamhetsplan och internkontrollplan per april 2024

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** godkänna nämndens uppföljning av verksamhetsplan per april 2024 och överlämna uppföljningen till kommunstyrelsen,
2. **att** godkänna nämndens uppföljning av internkontrollplan per april 2024.

Ärendet

Ärendet behandlar uppföljningen av nämndens verksamhets- och internkontrollplan.

Beredning

Uppföljningen av nämndens verksamhetsplan såväl som internkontroll har samordnats inom avdelning Stab, men har genomförts av och med förvaltningens avdelningar.

Uppföljning av verksamhetsplan per april 2024

Vid uppföljning av verksamhetsplan per april läggs tonvikten på att säkerställa att arbetet med uppdrag och åtgärder inte försenats eller avbrutits, snarare än att i detalj beskriva genomfört arbete. Uppföljningen per april visar att nämndens arbete utifrån verksamhetsplanen har fortgått eller påbörjats enligt plan. **Bilaga 1** sammanställer uppföljningen av verksamhetsplanen per april.

Uppföljning av internkontroll per april 2024

Interkontrollplanen för verksamhetsåret 2024 fastställdes av nämnden den 20:e december 2023. Syftet med intern kontroll är att säkerställa att nämndens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt, rättssäkert och hållbart sätt. Interkontrollplanen syftar också till att tidigt identifiera utvecklingsområden, risker eller avvikelser, såväl som att upprätthålla förtroendet för verksamhetens kvalitet. Uppföljning av internkontrollplan redovisas per april, per augusti och avseende verksamhetsåret.

Interkontrollplanen 2024 innehåller fem kontrollområden:

- Verksamhetskontroller
- Kontroller av system och rutiner
- Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut
- Finansiell kontroll
- Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv

Sammanlagt omfattar dessa kontrollområden 17 kontrollmoment. I uppföljningen per april redovisas 7 moment, sammanställda i **bilaga 2**. De kontroller som genomförts per april 2024 har inte föranlett någon anmärkning.

Barnkonsekvensanalys

Uppföljningen av verksamhetsplan är viktig för att säkerställa att nämnden bedriver verksamhet som kommer barn tillgodo och som omfattas av nämnden uppdrag. Nämndens internkontroll är en av flera verktyg som säkerställer att barn erhåller rättssäker och effektiv vård. Verksamhetsplanens utformning såväl som nämndens internkontroll kan alltså ha konsekvenser för barn. Ärendet avser dock att ta ställning till uppföljningen av dessa kan godkännas, vilket inte bedöms medföra direkta konsekvenser för barn.

Ekonomiska konsekvenser

Ej aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 14 maj 2024
- Bilaga 1, Uppföljning av verksamhetsplan per april 2024.
- Bilaga 2, Sammanställning av internkontroll per april 2024.

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Socialförvaltningen

Datum:
2024-05-14Diarienummer:
SCN-2024-00381Handläggare:
Magnus Tibbing

Bilaga 1 - Uppföljning av verksamhetsplan per april 2024

Bilaga 1 sammanställer i korthet hur socialnämndens arbete utifrån verksamhetsplanen löpt per april. I samtliga fall där socialnämnden har ett utpekad ansvar redovisas fokusmål och de uppdrag som tilldelats nämnden.

Uppföljningen per april visar att samtliga uppdrag i socialnämndens verksamhetsplan är påbörjade och löper enligt planerade tidsramar.

Sammanställningen av uppföljningen är indelad utifrån kommunfullmäktiges fokusmål. Kommentaren avser hur arbetet med uppdraget och dess åtgärder löpt fram till och med april 2024.

Om årshjulet för uppföljning av verksamhetsplan

Vid uppföljning per april ligger tonvikten på att säkerställa att arbetet med uppdrag och åtgärder har påbörjats och löper enligt plan. Vid uppföljningen per augusti förväntas betydligt mer av arbetet vara genomfört, och rapporteringen innehåller mer utförligare beskrivningar av det genomförda arbetet. I samband med årsbokslutet sammanfattas hur arbetet med uppdrag och åtgärder fallit ut, och hur detta bidragit till uppfyllande av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Utöver uppföljningen tillkommer också nämndens sammanställda analys, vilken till stor del vilar på arbetet utifrån verksamhetsplanen men som också gör en mer övergripande analys av det gångna året, redovisar särskilt betydelsefulla händelser, och beskriver framtida utmaningar och möjligheter som identifierats.

Fokusmål 1

Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppdrag	Status	Kommentar
1. Frigöra tid och resurser till i kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.	Påbörjad	Nämnden för ett kontinuerligt arbete för att identifiera förändrade behov eller andra öppningar där anpassningar i processer eller stödfunktioner bidrar till att eliminera onödig administration. Nämnden förbereder bland annat för beslut om så kallad ersättningsskanning av originalhandlingar vilket kommer att medföra minskad pappershantering inom förvaltningen. Beslut om ersättningsskanning kommer att fattas under hösten 2024.
3. Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.	Påbörjad	Utveckling av digitala tjänster och säkra kommunikationskanaler pågår i dialog med nämndens leverantör av verksamhetssystem. Nämnden planerar bland annat för att införa e-tjänsten ”meddelande till brukare” under hösten 2024. Under 2024 tillsattes en arbetsgrupp som undersöker möjligheterna att bredda användning av automatiserade processer (RPA) och förutsättningarna att implementera AI-verktyg. I övrigt följer nämnden den plan för digitaliseringsarbete som presenterades i socialnämnden i mars 2024.
4. Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.	Påbörjad	Implementeringen av kompetens- och befogenhetstrappor fortgår och breddas inom såväl avdelning barn- och ungdom som avdelning vuxen. Inom avdelning barn och ungdom myndighet har utvärderingen av trappan visat på mycket positiv respons, men visade också på några utvecklingsområden. Implementeringen av dessa utvecklingar pågår per april 2024. Inom avdelning barn- och ungdom myndighet pågår en kartläggning av arbetsbelastningen bland handläggarna, vilket är ett led i att säkerställa att alla medarbetare har en hållbar arbetssituation som medger möjlighet till återhämtning. Andra åtgärder som vidtas är en utveckling av introduktionsplanen samt att de som väljer att avsluta sin anställning erbjuds ett avslutssamtal tillsammans med HR. Genom att ta tillvara på avslutssamtalen har nämnden ytterligare en möjlighet att fånga upp omständigheter som leder till personalomsättning.
8. Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.	Påbörjad	Samverkan pågår i etablerade forum och i enlighet med HSVO samverkansplan.
Nämndmål: Kommunkoncernen ska ha en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö	Påbörjad	Nämndens arbete för att säkerställa en god arbetsmiljö fortgår i flera spår. Se uppdrag 4 för en beskrivning av arbetet.

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>Nämndmål: Nämnden ska ha en budget i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Per mars redovisar nämnden ett underskott om 8,5 mkr. Större delen av underskottet kan härledas till barn- och ungdomsvården, och de huvudsakliga förklaringarna till detta bedöms vara ett större vårdbehov och fler ärenden än väntat. Verksamheten arbetar aktivt för att minska behovet av vårdformer som är särskilt kostnadsdrivande, och trots att detta väntas förbättra resultatet har resultatet för helåret prognosticerats till ett underskott om 20 mkr.</p> <p>Per april har vårddygnen utanför eget hem inte minskat inom barn- och ungdomsvården, trots att flertalet åtgärder vidtagits, och uppföljningen av placeringar förstärkts. Exempelvis tillämpar avdelningen ”placeringsdialog”, vilket är ett forum där handläggaren får stöd i överväganden kopplat till placering, och där plan för hemtagning etableras i ett mycket tidigt skede. Avdelningen eftersträvar också att använda närståendeplaceringar där det är möjligt eller alternativa behandlingar, så som IHF (Intensiv Hemmabaserad Familjebehandling). Inom missbruks- och övrig vuxenvård har dock målen om vårddygn utanför eget hem uppnåtts.</p> <p>Jämfört med 2023 har socialnämnden kraftigt minskat inhyrd personal, vilket gjorts möjligt genom nämndens satsningar för att förbättra arbetsmiljön, minska personalomsättningen och att göra socialnämnden till en mer attraktiv arbetsgivare. Inom avdelning barn och ungdom myndighet har ett resursteam skapats, det vill säga en grupp erfarna socialsekreterare som kan avlasta de andra enheterna där behovet är som störst.</p>

Fokusmål 2

Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>12. Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Under 2024 har nämnden arbetat med att utveckla sin leverantörsuppföljning, exempelvis genom att pröva nya metoder för att säkerställa att nämndens debiteras korrekt vid köp av vård. Nämnden har också utvecklat verktyg för att bättre granska sin avtalsefterlevnad, och få bättre överblick över leverantörernas rangordning vid avrop inom ramavtal. På så sätt förstärks skyddsnetet mot välfärdsbrott och andra oegentligheter. Nämnden får också bättre analysmöjligheter som kan ge ett bra underlag inför kommande upphandlingar.</p>
<p>15. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Nämnden bevakar externa medel för internationella erfarenhetsutbyten som är tillgängliga att söka, men eftersträvar också att söka andra externa medel i samtliga fall där det bedöms lämpligt och där ändamålet är relevant.</p>

Fokusmål 3

Uppsala ska leda klimatomställningen

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>20. Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Arbetet med uppdraget pågår, men per april är det ännu för tidigt att bedöma effekten på nämndens miljöpåverkan.</p>
<p>21. Utveckla det systematiska arbetet för att anpassa Uppsala till ett förändrat klimat.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Kartläggningen av nämndens behov av samverkan planeras att genomföras under 2024. Samverkan med andra nämnder och kommunledningskontoret är delvis etablerad, bland annat gällande krisberedskap.</p>

Fokusmål 4

Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>26. Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>En mängd åtgärder pågår för att genomföra uppdraget. Nämnden utvecklar sitt förebyggande arbete genom riktade insatser till familjer inom ramen för familjecentralerna, och utökar avhopparverksamheten till att omfatta målgruppen barn- och ungdomar i ålder 13-17 år. Samverkan inom SSPF (Socialtjänst, Skola, Polis och Fritid) förstärks ytterligare och med full delaktighet av den myndighetsutövande barn- och ungdomsvården.</p> <p>För att stävja hot och våld som riktas från brukare ökas användningen av riskbedömningsinstrument, men genom att spetsa handläggarnas verktyg och förmåga att avstyra riskfulla situationer. Detta sker bland annat genom att erbjuda kompetensutveckling kring att möta människor i kris samt att bemöta rättshaveristiskt beteende.</p>
<p>27. Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Socialnämnden är representerad i de förvaltningsöverskridande forumen som arbetar för att bryta och förebygga segregation. Utöver den ordinarie verksamheten mot hemlöshet har nämnden inrättat ett uppsökande team, och arbetar med metoden Bostad först, som implementerades under 2023.</p>
<p>29. Utredda möjligheterna att erbjuda kvinnor i skyddat boende en trygg bostadssituation.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Utredningen är påbörjad och genomförs tillsammans med kommunstyrelsen.</p>

Uppdrag	Status	Kommentar
<p>30. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Nämnden har anpassat sin kommunikation och externa information i syfte att stävja missförstånd eller fördomar om socialtjänstens uppdrag, som exempelvis kan uppkomma med anledning av den påverkanskampanj som sedan en tid tillbaka riktats mot Sveriges socialtjänster. Per april 2024 fortgår detta arbete.</p> <p>Utvärderingen av samhällsväglare och kulturtolkar pågår.</p>
<p>32. Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Samverkan med regionen pågår inom etablerade forum.</p> <p>Samtliga handläggare erbjuds utbildning i suicidprevention. En uppdaterad rutin har tagits fram och implementeras under andra halvåret 2024. Socialnämnden arbetar också i enlighet med aktuell ViS-riktlinje riktlinje ”Händelseanalys i samverkan vid suicid hos barn under 18 år”, vilket innebär att nämnden genomför en händelseanalys tillsammans med andra berörda förvaltningar samt Regionens barn- och ungdomspsykiatri. Syftet med analyserna och den gemensamma återrapporteringen är dels ett gemensamt lärande och att upptäcka eventuella brister på systemnivå för att i förlängningen kunna åtgärda dessa och förfina arbetssätt, så att riskerna för suicid minimeras.</p>
<p>33. Insatser mot droger i skolan och barn och ungas nära miljö ska stärkas.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Utveckling av arbetssätt för att förebygga droganvändning i skolan och i barn- och ungdomars närhet pågår. Verksamheten ungdomscentrum anställer en medarbetare som ska arbeta mot skolorna för att motverka att barn och ungdomar använder droger. Samverkan med andra aktörer kring området ANDTS (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak samt Spel) fortgår i etablerade forum.</p>
<p>35. Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.</p>	<p>Påbörjad</p>	<p>Inom den myndighetsutövande verksamheten pågår arbetet för att säkerställa tillräcklig beredskap vid större avbrott – att analogt arbetssätt är tillräckliga och att rutinerna är förankrade i verksamheten. Nämnden samarbetar med kommunledningskontoret och andra nämnder för att säkerställa en god krisberedskap och kontinuitetsplanering.</p>

Socialförvaltningen

Bilaga till tjänsteskrivelse

Handläggare:

Magnus Tibbing

Bilaga 2, Sammanställning av internkontroll per april 2024

I bilagan sammanställs de kontroller inom internkontrollplanen som genomförts per april. Sammanställningen innehåller:

- kontrollområde för respektive kontrollmoment
- beskrivning av risken som kontrollen avser stävja
- beskrivning av kontrollmomentet
- beskrivning av kontrollmetoden
- en sammanvägd bedömning av resultatet av kontrollmomentet
- kommentar som beskriver den genomförda kontrollen och överväganden i bedömning av kontrollresultatet

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och minsta volym	Resultat	Kommentar
Efterlevnad av regler, policyer och beslut	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende. Att beslut fattas av annan än delegat kan leda till förtroendskada, äventyrad rättssäkerhet samt ekonomiska konsekvenser.	Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning. 1. Att beslut fattas av utsedd delegat. 2. Att delegationsbeslut anmäls till nämnd inom skälig tid.	Stickprov om 5 ärenden tas fram ur diariet. Stickproven ska gälla ärendetyper där det finns beslut som fattas på delegation. De valda besluten jämförs mot delegationslistor.	Utan anmärkning	Per april har de delegationsbeslut som anmäls till nämnden fattats av korrekt delegat och anmäls i skälig tid.
Finansiell kontroll	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende. Att beslut fattas av annan än delegat kan leda till förtroendskada, äventyrad rättssäkerhet samt ekonomiska konsekvenser.	Kontroll att beslut är fattat inom ramen för gällande delegationsordning i fall där beslutet omfattar köp av verksamhet eller arvodering till uppdragstagare.	Stickprov av 15 underlag/registreringar	Utan anmärkning	Alla kontrollerade beslut är fattade av behörig delegat.
Finansiell kontroll	Felaktiga hantering av arvode till uppdragstagare kan leda till konsekvenser för brukare, ekonomi och leda till förtroendskada.	Kontroll att arvode till uppdragstagare utbetalas i enlighet med förvaltningens riktlinjer.	Stickprov av minst 20 ärenden som erhållit arvode, avseende att ersättning utgår enligt riktlinjer för ersättningsnivåer samt att arvodet utbetalas till rätt person.	Utan anmärkning	Kontrollerna har visat att arvode till uppdragstagare har utgått enligt gällande riktlinjer

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod och minsta volym	Resultat	Kommentar
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Om kommunens policy för representation inte upprätthålls riskerar det att orsaka förtroendeskada.	Kontroll att förvaltningens representationskostnader följer kommunens policy och har korrekta verifikat.	Stickprov om minst tio fakturor	Utan anmärkning	Bland kontrollerade fakturor har ett fall framkommit där deltagarlista inte bilagts. Detta uppmärksammades och korrigerades innan fakturan betalades. Övriga fakturor var korrekta avseende representationspolicy och hade bilagts med syfte och deltagarlista.
Kontroller av system och rutiner	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut.	Kontroll av intern sekretess i genom loggningskontroll av användare i verksamhetssystemet.	Stickprov av <u>användare</u> , minst 10 %	Utan anmärkning	Loggkontrollen har inte visat på otillåten användning av verksamhetssystemet.
Kontroller av system och rutiner	Brott mot sekretessen, känsliga uppgifter riskerar att läcka ut.	Kontroll av intern sekretess i genom loggningskontroll av ärenden i verksamhetssystemet.	Stickprov av <u>ärenden</u> , minst 10 %	Utan anmärkning	Loggkontrollen har inte visat på otillåten användning av verksamhetssystemet.
Verksamhetskontroller	Den enskilde riskerar att inte få den hjälp och det stöd den behöver. Nämndens resurser riskerar att inte användas effektivt.	Individutskottet kontrollerar ärenden gällande: - beslut att inte inleda utredning - beslut att avsluta utredning utan åtgärd.	Inför varje ordinarie individutskott tar justeraren i individutskotten ett stickprov om minst tre ärenden. Genomförd kontroll redovisas månadsvis i protokollen för individutskotten och sammanställs per delår i april och bokslut vid uppföljning av internkontrollplan. Enhetschefer redogör för stickproven av ärenden och bistår individutskotten i kontrollen.	Utan anmärkning	Per april har individutskottets granskningar inte föranlett någon anmärkning.